

Commanderij Gent

PINOTAGE versus SHIRAZ/SYRAH

Zaterdag 23 oktober 2010

Michel DE CUYPER,
Wijnmeester

Wijnland Zuid-Afrika

Cape Town is het kloppend hart, het wijncentrum van het land. Hier lopen de twee grote Oceanen (Atlantische en Indische) in elkaar en vinden we de Tafelberg terug.

Zuid-Afrika staat tevens in voor een mix van de Europese en de Afrikaanse cultuur wat zorgt voor een rijke en kleurrijke geschiedenis en een goed gevuld palet van smaken.

Zuid-Afrika – Historiek

- Geen jong wijnland: Eerste wijnstokken aangeplant in 1656
- Oost-Indische Compagnie – Jan Van Riebeeck
- Eerste wijn wordt geproduceerd op 2 februari 1659
- 1679: eerste échte kwaliteitswijnen
- Fransen en Engelsen houden de wijnbouw draaiende
- Op einde van de 19e eeuw verwoest de phylloxera alle wijnstokken
- In de 20ste eeuw komt de wijnbouw terug op gang dank zij het gebruik van geënte stokken uit Amerika

Zuid-Afrika – Wine of Origin

Wine of Origin?

- Naam van de druif op het etiket: minstens 75% van de wijn moet afkomstig zijn van dat druivenras. Export naar een Europees land: minstens 85%!
- Oogstjaar op het etiket: minstens 75% van de wijn moet afkomstig zijn van dat wijnjaar. Export naar Europa: minstens 85%. Alle kwaliteitswijnen vermelden trouwens een oogstjaar op het etiket.

Zuid-Afrika – Wine of Origin

- De consument krijgt een garantie van juistheid van het etiket door een gecertificeerde zegel.
- Deze zegel geeft een absolute garantie dat alle informatie op het etiket correct is en dat de wijn van goede kwaliteit was bij de controle.
- **Elke wijn die deze zegel krijgt is gecontroleerd op druivensoort, jaartal en herkomst.**
- Ook worden de wijnen door een panel geproefd op onaanvaardbare fouten en worden de wijnen chemisch geanalyseerd. Indien de wijn wordt goedgekeurd, krijgt hij een zegel. Elke zegel heeft een uniek nummer dat toelaat om de volledige weg die de wijn heeft afgelegd terug te vinden (traceerbaarheid).

Zuid-Afrika - Terroir

- Zuid-Afrika heeft een **mild mediteraan klimaat**. Ook al staat de zon een ganse zomer aan de hemel dan nog zorgt een koele bries van de Atlantische en Indische Oceaan 's middags en 's avonds voor een afgekoelde bodem en voor gemiddelde temperaturen.
- Het merendeel van de wijngaarden (80%) ligt in de **Western Cape**, dit is de meest zuidelijke provincie. Deze kuststrook heeft een jaarlijkse regenval van 450 tot 800 millimeter, die vooral tussen mei en augustus valt. In Constantia, ten zuiden van Kaapstad bereikt de neerslag gemiddeld 1000 millimeter.

Zuid-Afrika - Terroir

- **Kunstmatige irrigatie** is voor de meeste wijnproducenten aanbevolen willen ze door de droge periode (van november tot maart) heen komen. Uitzondering hierop zijn de “wineries” uit Constantia.
- De gebieden **Worcester, Robertson en Tulbagh** zijn ver van de kust gelegen. Hier is het klimaat droog en heet en is er weinig afkoeling. De neerslag bedraagt hier gemiddeld slechts 250 millimeter per jaar. Zonder irrigatie is in deze gebieden geen wijnbouw mogelijk. Zelfs met irrigatie blijft het hier moeilijk om elegante wijnen te produceren.

Zuid-Afrika - Terroir

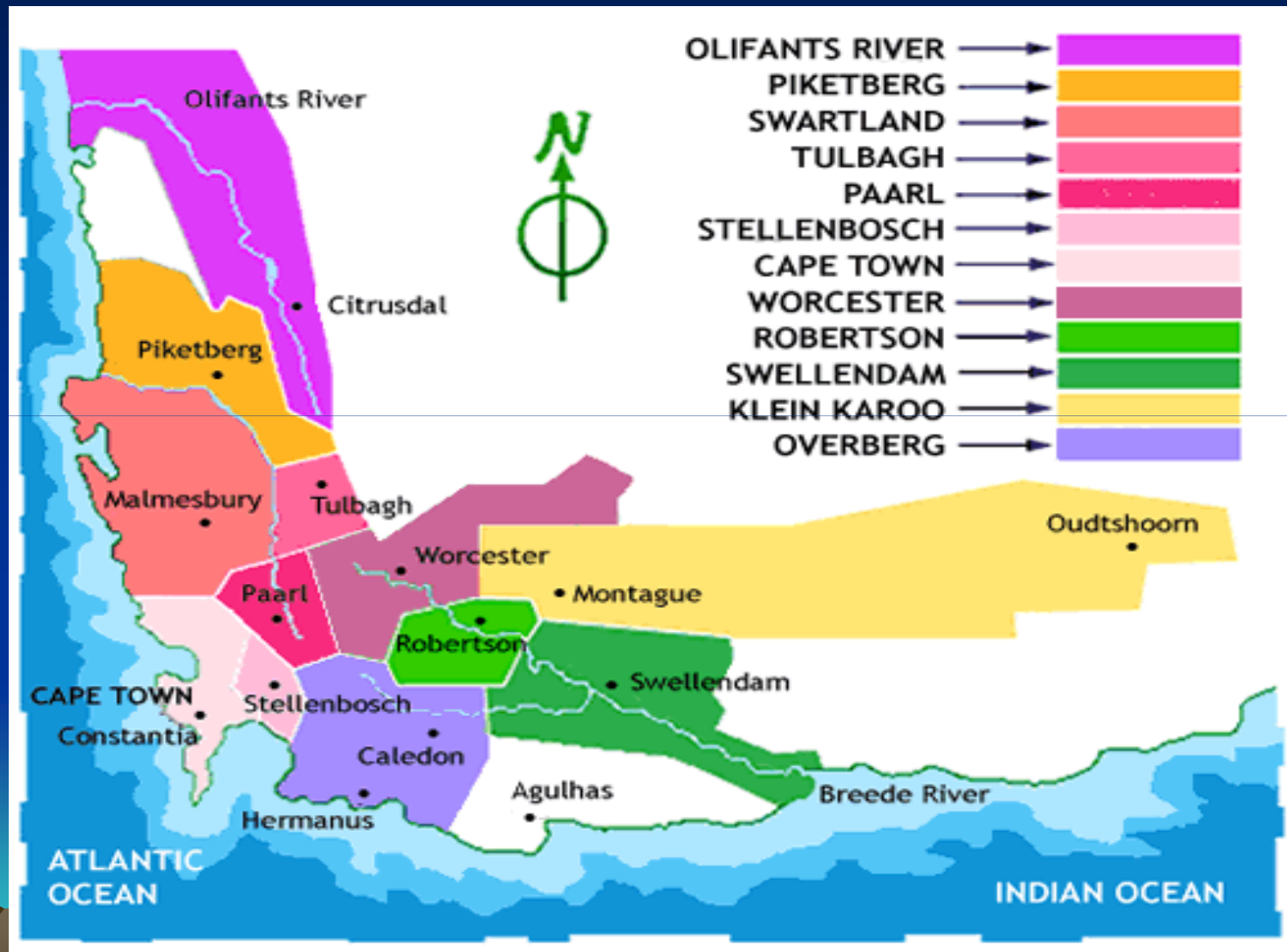
- Belangrijk om weten is dat de seizoenen in Zuid-Afrika anders zijn dan bij ons.
- Dit betekent dat de oogst start einde januari en kan duren tot in april.
- Lente (september tot november)
Zomer (december tot februari)
Herfst (maart tot mei)
Winter (juni tot augustus)

“Vrystaatse kalkgronde kan die ding doen”

Zuid-Afrika - Wijngebieden

Zuid-Afrika - Wijngebieden

De indeling van de wijnregio's: verschillend van de ons meer herkenbare AOC gebieden in bijvoorbeeld Frankrijk.

In Zuid-Afrika spreekt men in de eerste plaats over een herkomstplaats.

Een herkomstplaats kan **eender welk afgebakend gebied** zijn (van een domein tot een hele regio).

Zuid-Afrika - Wijngebieden

- **4 mogelijke herkomstbenamingen:**
  - **Ten eerste** hebben we een "**estate**". Dit is de kleinste herkomstplaats. De wijnen hiervan worden aangegeven met de benaming "**estate wine**". Voorwaarde is uiteraard dat de **wijn van één estate** moet komen met een eigen productie en eigen wijngaarden (ter vergelijking met Frankrijk bijvoorbeeld AOC Château Grillet).

Zuid-Afrika - Wijngebieden

- Een **tweede herkomstplaats** in een "ward". Een ward is een verzameling van een aantal verschillende domeinen en is meestal onderdeel van een district.

Bij het vastleggen van de wards is men uitgegaan van strenge eisen aangaande bodem, klimaat en ecologische factoren om zo te komen tot wijnen met een uitzonderlijk karakter. Voorbeelden van wards zijn Constantia en Franschoek (ter vergelijking met Frankrijk bijvoorbeeld AOC Saint-Julien).

Zuid-Afrika - Wijngebieden

- Een "district" is een **derde herkomstplaats**. Voor een district gelden dezelfde criteria als deze voor een ward maar het gebied is veel groter wat leidt tot een grotere diversiteit. Voorbeelden van een district zijn Stellenbosch, Paarl en Robertson (ter vergelijking met Frankrijk bijvoorbeeld AOC Médoc).

Zuid-Afrika - Wijngebieden

- Tenslotte is een "region" een **vierde** en laatste herkomstbenaming, zoals bijvoorbeeld Coastal Region. Een region is een combinatie van districten of delen van districten. Dit geeft de producent de mogelijkheid om wijnen te maken van druiven die afkomstig zijn uit verschillende districten en zo toch een herkomstbenaming mee te geven (ter vergelijking met Frankrijk bijvoorbeeld Bordeaux).

Zuid-Afrika - Wijngebieden

Region

Coastal Region

Klein Karoo

Olifantsrivier

District

Paarl

Swartland

Stellenbosch

Ward

Franschhoek

Groenkloof

Durbanville

Constantia

Riebeekberg

Simonsberg

Jonkershoek

Montagu

Sputdrift

Koekenaap

Zuid-Afrika – Beschrijving Pinotage

Pinotage: De in 1925 ontstane renaissance vanuit een kruising tussen de Pinot Noir en Cinsault geldt als Zuid-Afrika's originele nationale rode druif (Professor Abraham Izak Perold).

Cinsau(l)t werd vroeger in Zuid-Afrika 'Hermitage' genoemd. Dit in combinatie met de Pinot Noir heeft de druif de naam **Pinotage** gegeven.

Het aandeel van de Pinotage aanplant is beperkt, slechts een paar procent, in Zuid-Afrika, maar door zijn unieke status is zijn rol toch belangrijk.

Zuid-Afrika – Beschrijving Pinotage

Pinotage gedijt het best in wijngaarden met gematigde klimatologische omstandigheden. In gebieden die niet te ver van de Atlantische of Indische oceaankust liggen. Pinotage heeft een uitgesproken aroma en de stijlen kunnen variëren van modern fruitig en houtvrij, via traditioneel kruidig en leerachtig, tot klassiek geconcentreerd, houtgerijpt en met rijpingspotentieel. Op eiken houten vaten gelagerd, geeft de pinotage de volgende kenmerken: kruidig, zwarte peper, munt, eucalyptus en violen. Unoaked: fruitig (bananen, aardbeien, pruimen en kersen)

Zuid-Afrika – Beschrijving druivensoorten

De Shiraz druif is een druif van Franse oorsprong, waar hij 'syrah, wordt genoemd. De Shiraz geeft vaak elegante en levendige wijnen, met een typisch gerookt aroma, kruidig, met zwarte peper, menthol, kaneel, anijs, fruitig (zwarte bessen, frambozen, kersen), pure chocolade, koffie, rozijnen en vanilletonen. De Shiraz laat zich goed mengen met Cabernet Sauvignon en Cinsaut. Syrah is de druif van de grote Rhône-wijnen, Hermitage, Saint-Joseph en Côte Rôtie inbegrepen.

Zuid-Afrika – Beschrijving druivensoorten

Historici opperen dat de Syrah afkomstig is uit de stad Shiraz in Iran. Oude Griekse zeevaarders brachten de wijnstok naar het westen en hij groeide in Zuid-Frankrijk voordat de Romeinen arriveerden. Naast Frankrijk wordt de druif met veel succes toegepast in Australië, Californië en Zuid-Afrika waar deze onder de naam Shiraz op de markt komt. In de wijngaard groeit Syrah gemakkelijk in warme klimaten en de oogst is betrouwbaar en behoorlijk groot. Hij vormt een uitdaging voor wijnmakers als hij puur wordt gebruikt.

Zuid-Afrika – Beschrijving druivensoorten

In Zuid-Frankrijk werd de aanplant aangemoedigd met subsidies, zodat de rokerige, rijke accenten van Syrah kunnen worden aangetroffen in vele vin de pays van de Provence.

Als de Syrah puur wordt gebruikt, moet de wijn zorgvuldig gemaakt worden, liefst met rijping op eik. De Hermitage, die hoge prijzen kan halen is hier een goed voorbeeld van. Een grote Syrah-wijn kan even lang leven, even complex en even duur zijn als de beste Bordeaux.

